

แนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร
APPROACHES TO MORAL DEVELOPMENT AFFECTING THAI FAMILIES IN
BANGKOK

พิมพ์ชนก มงคลนำ

Pimchanok Mongkolnam

ธัชชาพัฒน์ ยุktanนท์

Tascharpat Yuktananda

มหาวิทยาลัยเกริก

Kirk University

E-mail: Ladyhappylife88@gmail.com

วันที่รับบทความ: 8 กรกฎาคม 2567; วันที่แก้ไขบทความ: 29 กรกฎาคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ: 31 กรกฎาคม 2567

Received: July 8, 2024; Revised: July 29, 2024; Accepted: July 31, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาแนวทางและบริบทของแนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร 2. เพื่อวิเคราะห์สังเคราะห์เปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร และ 3. เพื่อเสนอแนะแนวทางทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่แบบสอบถาม

ซึ่งมีผลการวิจัย ดังนี้

น้ำหนักเฉลี่ยด้านสภาพปัญหาของแนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัวไทย 3 ด้าน มีค่าเท่ากับ 3.04 S.D. มีค่าเท่ากับ 0.89 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่ด้านความยากจน และด้านความขัดแย้ง เป็นด้านที่มีน้ำหนักด้านเฉลี่ยสูงสุด 2 อันดับแรก โดยมีค่าระดับเฉลี่ยได้เท่ากับ 3.07 และ 3.04 ทั้งหมดแปรผลได้ว่าอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่ง S.D. มีค่าเท่ากับ 0.99 และ 0.74 ตามลำดับ โดยมีด้านความเหินห่าง มีน้ำหนักด้านเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ 3.02 S.D. มีค่าเท่ากับ 0.93 ซึ่งแปรผลได้ว่า อยู่ในระดับปานกลาง

น้ำหนักเฉลี่ยด้านการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัว 3 ด้าน เท่ากับ 3.08 S.D. มีค่าเท่ากับ 0.87 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับปานกลาง โดยขณะที่ด้านสร้างสรรค์สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และด้านการพัฒนาศักยภาพของครอบครัว เป็นด้านที่มีน้ำหนักด้านเฉลี่ยสูงที่สุด 2 อันดับแรก โดยมีค่าระดับเฉลี่ยเท่ากับ 3.14 และ 3.12 ทั้งสองด้านแปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก และระดับปานกลาง S.D. มีค่าเท่ากับ 0.85 และ 0.85 ตามลำดับ ในขณะที่เดียวกัน ด้านการส่งเสริมความมั่นคงด้านการเงิน มีน้ำหนักด้านเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ 2.99 S.D. มีค่าเท่ากับ 0.90 แปรผลได้ว่า อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับแนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร มีน้ำหนักเฉลี่ยทั้งหมด 5 ด้าน เท่ากับ 3.07 S.D. มีค่าเท่ากับ 0.92 ซึ่งแปรผลได้ว่าอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่ความสามัคคี มีน้ำหนักเฉลี่ยสูงที่สุด เท่ากับ 3.11 S.D. มีค่าเท่ากับ 0.95 ซึ่งแปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก ถัดมาคือ ความเข้าใจ มีน้ำหนักเฉลี่ย เท่ากับ 3.08 S.D. มีค่าเท่ากับ 0.91 ซึ่งแปรผลได้ว่าอยู่ในระดับปานกลาง คุณธรรม มีน้ำหนักเฉลี่ย เท่ากับ 3.07 S.D. มีค่าเท่ากับ 0.88 ซึ่งแปรผลได้ว่าอยู่ในระดับปานกลาง และความรู้ มีน้ำหนักเฉลี่ย 3.06 S.D. มีค่าเท่ากับ 0.88 ตามลำดับ ส่วนการสนับสนุนมีน้ำหนักเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เท่ากับ 3.05 S.D. มีค่าเท่ากับ 0.92 โดยแปรผลได้ว่าอยู่ในระดับปานกลาง

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนา, ศีลธรรม, การส่งผล, สถาบันครอบครัว, กรุงเทพมหานคร

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the problems and condition of moral development that affect Thai family institution in Bangkok, 2) to analyze and synthesize moral development guidelines that affect Thai family institution in Bangkok, and 3) to suggest moral development guidelines that affect the Thai family institution in Bangkok This research applied quantitative research. The sample groups used in this research was 400 people in Bangkok. The research instrument was a questionnaire.

The research results found that

The average weight of the problems of moral development guidelines that affect all 3 aspects of the Thai family institution is 3.04. The S.D. value is 0.89, which can be interpreted as being at a moderate level while in poverty and conflict These are the top 2 areas with the highest average weight, with average values of 3.07 and 3.04, all of which can be interpreted as being at a moderate level, with S.D. values of 0.99 and 0.74, respectively. In terms of estrangement, has the lowest average weight of 3.02, S.D. value of 0.93, which can be interpreted that is at a moderate level.

The average weight in the analysis of moral development guidelines that affect the family institution in 3 areas is equal to 3.08. The S.D. value is equal to 0.87. The results can be interpreted as being at a moderate level while creating the appropriate environment and the development of family potential these are the top 2 areas with the highest average weight, with average levels of 3.14 and 3.12. Both sides can be interpreted as being at a high level and moderate levels have S.D. values of 0.85 and 0.85, respectively. Meanwhile promoting financial stability It has the lowest average weight, which is 2.99. The S.D. value is 0.90, which results in that is at a moderate level.

The level of moral development guidelines that affect the Thai family institution in Bangkok The average weight for all 5 aspects was equal to 3.07. The S.D. value was equal to 0.92, which resulted in a moderate level while unity has the highest average weight of 3.11 and an S.D. value of 0.95, which results in a high level, followed by understanding, with an average weight of 3.08 and an S.D. value of 0.91 which can be interpreted as being at a moderate level. Morality has an average weight of 3.07 with an S.D. value of 0.88, which can be interpreted as being at a moderate level. Knowledge has an average weight of 3.06 with an S.D. value of 0.88, respectively. Support has a low average weight. The highest value is equal to 3.05 with an S.D. value of 0.92, which can be interpreted as being at a moderate level.

Keywords: Development guidelines, Moral, Affecting, Family institution, Bangkok

บทนำ

ด้วยสภาพปัญหาในปัจจุบัน ศีลธรรมมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับสถาบันครอบครัวไทย แต่ในขณะเดียวกันโลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากทำให้เทคโนโลยีในประเทศไทยได้รับการพัฒนาที่ล้ำหน้าและทันสมัยยิ่งขึ้น แต่ขณะเดียวกันดูเหมือนว่าสถาบันครอบครัวนั้นห่างเหินกันเป็นอย่างมาก ยกตัวอย่างเช่น อยู่ในบ้านเดียวกันแทบจะไม่ได้คุยกันเลย เพราะดิจิทัล AI เข้ามาแทนที่ ศีลธรรมจึงมีลดน้อยลงเพราะลูกเคารพพ่อแม่ น้อยลง พ่อแม่ไม่มีเวลาดูแลลูกเพียงพอจึงเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดขึ้น เช่น ยิงคนในที่สาธารณะ ซึ่งดูเหมือนขาดศีลธรรมนั่นเอง มนุษย์ถือว่าเป็นสัตว์สังคม จึงเป็นธรรมชาติที่มนุษย์จะต้องมีการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน มีการทำงานและแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบตามบทบาทของแต่ละคน แต่ในขณะเดียวกันก็ได้ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมาอย่างมากมาย ปัญหาทางสังคมและการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมรวมถึงสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรมส่งผลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์ทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ลุกลามไปสู่ปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง แม้กระทั่งศาสนา จนเกิดขบวนการที่นำปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้มา

ไปสู่การแบ่งแยกทางสังคม จากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมได้นั่นเอง (ธัญญาพัฒน์ ยุกตานนท์, 2562: 626)

ปัญหาความขัดแย้งในครอบครัว อันได้แก่ความขัดแย้งระหว่างสามีกับภรรยาหรือความขัดแย้งระหว่างบิดามารดากับบุตร-ธิดา ก็อาจมีสาเหตุสำคัญมาจากการที่สมาชิกในครอบครัวขาดการประพฤติตามหลักสังคหวัตถุธรรม ดังที่กล่าวข้างต้นนั่นเอง จึงทำให้เกิดมีปัญหาคความขัดแย้งกันอย่างไม่รู้จบสิ้น เพราะหากว่าสมาชิกในครอบครัวปฏิบัติตามหลักสังคหวัตถุ 4 ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมแล้วเชื่อว่า ปัญหาความขัดแย้งในครอบครัวก็จะบรรเทาเบาบางลง หรืออาจจะไม่เกิดขึ้นอีกเลยก็เป็นได้ (พระวรราช ธรรมทินโน (มิกุล), 2561 : 3) ปัจจุบันแม้มนุษย์จะมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยมากขึ้นในการดำเนินชีวิต เกิดความสะดวกสบายจนทำให้สามารถดำรงชีวิตด้วยตนเองมากขึ้น แต่จะพบว่าวิถีชีวิตเต็มไปด้วยความเร่งรีบ สังคมเมืองมีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่ครอบครัวมีขนาดเล็กลงสังคมในสภาพความเป็นจริงมีการพบปะกันน้อยลงแต่ในสังคมเสมือนจริงหรือที่เรียกว่า “สื่อโซเชียล” กลับเป็นพื้นที่การสื่อสารของผู้คนที่มากขึ้น ทำให้ภาพของการรวมกลุ่มทางสังคมเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลกันมีให้พบเห็นได้น้อยลง (ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน), 2562 : 16)

จากสถานการณ์ในปัจจุบันสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม เทคโนโลยี ฯลฯ คนไทยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญของวัตถุนิยมเพิ่มมากขึ้น พ่อแม่ ผู้ปกครองมีความจำเป็นต้องเดินทางประกอบอาชีพดิ้นรนไขว่คว้าหารายได้มาเลี้ยงครอบครัวในสถานที่ที่ไกลจากภูมิลำเนา หรือไม่ไกลจากภูมิลำเนาแต่กลับไม่มีเวลาให้บุตร ครอบครัว ภาพความสุขที่ครอบครัวนั่งล้อมวงรับประทานอาหาร นั่งดูโทรทัศน์ เล่นกีฬา หรือประกอบกิจกรรมร่วมกันนั้นหายไป ครอบครัวไม่มีเวลาเอาใจใส่ซึ่งกันและกันขาดการพูดคุยปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในครอบครัว ขาดการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ไม่มีความไว้วางใจกัน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้สภาพครอบครัวเริ่มอ่อนแอลง อีกทั้งสังคมไทยในปัจจุบันประสบกับเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดเกิดขึ้นหลายประการ สภาพปัญหาสังคมที่ยิ่งทวีขึ้นเกือบทุกวัน และถ้าหากปัญหานั้นได้เกิดขึ้นกับเด็ก เยาวชน หรือครอบครัวของใครแล้วแต่ ไม่มีใครให้ความสนใจ ขาดการเหลียวแล ไม่มีการชี้แนะหรือตักเตือนในสิ่งที่ติงาม อาจจะก่อให้เกิดปัญหาในทางที่ไม่ถูกต้อง หรือถูกชักจูงให้กระทำในสิ่งที่ไม่ดี (เว็บไซต์องค์การบริหารส่วนตำบลรอบเวียง, 2566: ออนไลน์)

การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน ส่งผลกระทบให้เกิดปัญหาสังคมนานาประการ โดยเฉพาะปัญหาการขาดศีลธรรม ในสังคมไทย อาทิปัญหายาเสพติด อาชญากรรม ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาเยาวชน ปัญหาค่านิยมที่เปลี่ยนแปลง ความเหลื่อมล้ำระหว่างคนรวยและคนจนมีมากยิ่งขึ้น ฯลฯ ซึ่งล้วนเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการที่จะต้องช่วยกันเร่งบริหารจัดการพัฒนาและส่งเสริมศีลธรรมให้กับสังคมไทยที่เหมาะสมให้แก่เด็ก เยาวชน และพลเมืองของประเทศโดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชนที่รับกระแสบริโภคนิยมและวัตถุนิยมโดยปราศจากภูมิคุ้มกัน ประชาชนในทุกภาคส่วนของสังคมไทยที่นับวันแต่จะห่างไกลศาสนาขาดการนำหลักธรรมคำสอนของศาสนาไปประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวันละเลยเรื่องศีลธรรมทำให้ปัญหาสังคมทวีความรุนแรงมากขึ้น (สุทธินันท์ หล่อวิไลกุล, 2564: 46)

การเปลี่ยนแปลงอย่างสำคัญของสังคมไทยที่เกิดขึ้นอีกครั้งคือ ความเปลี่ยนแปลงในยุคเทคโนโลยี ข่าวสารข้อมูลและยุคโลกาภิวัตน์ การพัฒนาของเทคโนโลยีทำให้การติดต่อสื่อสารและการเปลี่ยนเรื่องราวต่างๆ ทั่วโลก ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา และวัฒนธรรมรวดเร็วและสะดวกยิ่งขึ้น การรับรู้แลกเปลี่ยนเรื่องราวด้านต่าง ๆ ส่งผลให้คนในสังคมเกิดค่านิยมใหม่ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และในด้าน การสร้างครอบครัว โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ ผลจากการเปลี่ยนแปลงความคิดหรือค่านิยม ทำให้ เกิดปัญหาใหม่ ขึ้นในสังคม เช่น การละเลยศีลธรรมการไม่กลัวบาปเช่นคนรุ่นก่อนอย่างเห็นได้ชัด คนรุ่นใหม่มองเห็นว่าการมีเพศสัมพันธ์หรือการอยู่กินกันก่อนแต่งงาน การทำแท้ง หรือการหย่าร้าง กลายเป็นเรื่องปกติธรรมดา นอกจาก ค่านิยมดังกล่าวข้างต้นแล้ว ปัญหาการทอดทิ้งครอบครัว และปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ก็มีแนวโน้ม สูงขึ้น กล่าวได้ว่า ในระยะเวลาประมาณ 50 ปีที่ผ่านมา นั้น สังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ อย่าง ต่อเนื่อง ความเปลี่ยนแปลงนี้มีอิทธิพลอย่างยิ่ง ต่อการเปลี่ยนแปลงของระบบครอบครัวไทย ซึ่งที่เห็นได้ชัดมี สองประการ ได้แก่ ความเปลี่ยนแปลง ของโครงสร้างครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว (MO LINGFEN, 2560 : 2)

สรุปด้วยเหตุนี้ จากการศึกษาบริบทและสภาพปัญหาของแนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัวไทยในเขตกรุงเทพมหานครรวมไปถึงบริบทของสังคม และสถาบันครอบครัวในปัจจุบัน ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของศีลธรรมและสถาบันครอบครัวเนื่องด้วยสถาบันครอบครัวเป็นสถาบันที่มีความสำคัญ ซึ่งเป็นสถาบันพื้นฐานของมนุษย์ ที่เลี้ยงดูหล่อหลอมคนสู่สังคม ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาวิจัยใน หัวข้อ แนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาวิเคราะห์ และสังเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการเสริมสร้าง ส่งเสริมศีลธรรม สถาบันครอบครัวให้เกิดความแข็งแกร่ง ตลอดจนมีสัมพันธภาพที่ดี เพื่อการหล่อหลอมบุคคลสู่สังคมได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพต่อไป ศีลธรรมเป็นสิ่งสำคัญในการดำรงชีพที่มีผลต่อสถาบันครอบครัวอย่างยิ่งเพราะศีลแค่คิดก็ผิดแล้ว ถ้าไม่มี ศีลธรรมก็ไม่สามารถนำสถาบันครอบครัวให้สมบูรณ์และสงบสันติได้เท่าที่ควร จะมีความสุขได้หรือมีแต่มีน้อย และไม่สมบูรณ์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและบริบทของแนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบวิเคราะห์สังเคราะห์แนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากกลุ่มตัวอย่าง (Sample) ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาวิเคราะห์สังเคราะห์สรุปให้เห็นถึงแนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 5,494,932 คน (เว็บไซต์ สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2565) กลุ่มตัวอย่างในการทำแบบสอบถามครั้งนี้ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เป็นการสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่มีจำนวนมาก มีความแตกต่างกันระหว่างหน่วยสุ่มที่สามารถจำแนกออกเป็นชั้นภูมิ (Stratum) เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความครบถ้วนครอบคลุมและคำนวณหาจำนวนตัวอย่างตามสูตร ทาโร ยามาเน่ จึงได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ จำนวน 400 คน (Taro Yamane) (กลัยา วานิชย์บัญชา, 2545: 13)

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการศึกษาวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้นโดยการศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยจัดทำให้ครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์ในการศึกษาตามกรอบแนวคิดของตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ส่วนประกอบของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของประชาชนเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีลักษณะเป็นคำถามเลือกตอบ 1 ข้อ จากตัวเลือกหลายข้อ ประกอบด้วย 1.) เพศ 2.) อายุ 3.) ระดับการศึกษา 4.) อาชีพ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาของแนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัว ประกอบด้วย 1.) ความขัดแย้ง 2.) ความเห็นห่าง และ 3.) ความยากจน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัว ประกอบด้วย 1.) การพัฒนาศักยภาพของครอบครัว 2.) การส่งเสริมความมั่นคงด้านการเงิน และ 3.) การสร้างสรรค์สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับแนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 1) ความเข้าใจ 2) ความสามัคคี 3) การสนับสนุน 4) คุณธรรม และ 5) ความรู้

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่ผ่านการพัฒนาและปรับปรุงจนมีคุณภาพในระดับที่ยอมรับได้ไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง แจกจ่ายและเก็บแบบสอบถามจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง รับแบบสอบถามกลับคืน ตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนสมบูรณ์แล้วไปวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ตามขั้นตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้แก่ การสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาศีลธรรม ร่วมกับบริบทของสถาบันครอบครัวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อให้มีกรอบแนวคิดในการวิจัยจากตัวแปรปัจจัยต่าง ๆ ที่สังเคราะห์ได้จากการทบทวนแนวคิดทฤษฎี และวรรณกรรม

2. การนำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงปริมาณ ซึ่งได้จากการเก็บแบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชนในกรุงเทพมหานคร โดยการลงรหัสข้อมูลที่เก็บได้ทั้งหมดเพื่อเตรียมสำหรับการวิเคราะห์ทางสถิติ หลังจากนั้นจึงใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติทั้งเชิงพรรณนา เพื่อวิเคราะห์น้ำหนักของปัจจัยแต่ละปัจจัยที่ศึกษาและใช้สถิติเชิงอนุมาน และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างสภาพปัญหาของแนวทางการพัฒนาศีลธรรม และการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาศีลธรรม

ผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างประชาชนในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 210 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 52.5 และ เป็นเพศหญิง จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5 เป็นผู้มีอายุระหว่าง 26-40 ปี จำนวน 169 คน คิดเป็น 42.25% ถัดมาคือ ผู้มีอายุไม่เกิน 25 ปี จำนวน 115 คน คิดเป็น 28.75% ผู้มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีจำนวน 60 คน คิดเป็น 15.0% ผู้มีอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 33 คน คิดเป็น 8.25% และผู้มีอายุมากกว่า 60 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็น 5.75% ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาที่ระดับปริญญาตรี จำนวน 167 คน ซึ่งคิดเป็น 41.75% ถัดมาคือ ระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 129 คน คิดเป็น 32.25% และระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 104 คน คิดเป็น 26.0% และส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 170 คน คิดเป็น 42.5% รองลงมาคืออาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 151 คน คิดเป็น 37.75% และทำอาชีพราชการ จำนวน 79 คน คิดเป็น 19.75% ตามลำดับ

2. สรุประดับค่าเฉลี่ยของด้านที่ศึกษา

2.1 ด้านสภาพปัญหาของแนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัวไทย

ตารางที่ 1 ภาพรวมของด้านสภาพปัญหาของแนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัวไทย

ด้านสภาพปัญหาของแนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัวไทย	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
ความขัดแย้ง	3.04	0.74	ปานกลาง
ความเห็นห่าง	3.02	0.93	ปานกลาง
ความยากจน	3.07	0.99	ปานกลาง
ภาพรวม	3.04	0.89	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 น้ำหนักเฉลี่ยด้านสภาพปัญหาของแนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัวไทย 3 ด้าน เท่ากับ 3.06 มีค่า S.D. เท่ากับ 0.92 แปรผลว่า อยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่ด้านความขัดแย้ง และด้านความยากจน เป็นด้านที่มีน้ำหนักด้านเฉลี่ยสูงสุด 2 อันดับแรก โดยมีค่าระดับเฉลี่ยเท่ากับ 3.09 และ 3.07 ทั้งสองด้านแปรผลได้ว่าอยู่ในระดับปานกลาง S.D. มีค่าเท่ากับ 0.84 และ 0.99 ตามลำดับ ในขณะที่เดียวกัน ด้านความเหินห่าง มีน้ำหนักด้านเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ 3.04 S.D. มีค่าเท่ากับ 0.94 ซึ่งแปรผลได้ว่า อยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ด้านการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัว

ตารางที่ 2 ภาพรวมของด้านการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัว

ด้านการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัว	$\bar{x}$	S.D.	แปรผล
การส่งเสริมความมั่นคงด้านการเงิน	2.99	0.90	ปานกลาง
การพัฒนาศักยภาพของครอบครัว	3.12	0.85	มาก
การสร้างสรรค์สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม	3.14	0.85	ปานกลาง
ภาพรวม	3.08	0.87	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 น้ำหนักเฉลี่ยด้านการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัว 3 ด้าน เท่ากับ 3.08 S.D. มีค่าเท่ากับ 0.87 ซึ่งแปรผลได้ว่าอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีด้านการสร้างสรรค์สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และด้านการพัฒนาศักยภาพของครอบครัว เป็นด้านที่มีน้ำหนักด้านเฉลี่ยสูงสุด 2 อันดับแรก โดยมีค่าระดับเฉลี่ยเท่ากับ 3.14 และ 3.12 ทั้งสองด้านแปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก และระดับปานกลาง S.D. มีค่าเท่ากับ 0.85 และ 0.85 ตามลำดับ และในขณะเดียวกัน ด้านการส่งเสริมความมั่นคงด้านการเงิน มีน้ำหนักด้านเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ 2.99 S.D. มีค่าเท่ากับ 0.90 ซึ่งแปรผลได้ว่า อยู่ในระดับปานกลาง

2.3 ระดับแนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 3 ภาพรวมของระดับแนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร

ระดับแนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร	$\bar{x}$	S.D.	แปรผล
ความเข้าใจ	3.08	0.91	ปานกลาง
ความสามัคคี	3.10	0.95	มาก

การสนับสนุน	3.05	0.92	ปานกลาง
คุณธรรม	3.07	0.92	ปานกลาง
ความรู้	3.06	0.88	ปานกลาง
ภาพรวม	3.07	0.92	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 ระดับแนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร มีน้ำหนักเฉลี่ย 5 ด้าน เท่ากับ 3.07 S.D. มีค่าเท่ากับ 0.92 ซึ่งแปลผลได้ว่าอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่ความสามัคคี มีน้ำหนักเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 3.10 S.D. มีค่าเท่ากับ 0.95 ซึ่งแปลผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก ถัดมาคือ ความเข้าใจ มีน้ำหนักเฉลี่ย เท่ากับ 3.08 S.D. มีค่าเท่ากับ 0.91 ซึ่งแปลผลได้ว่าอยู่ในระดับปานกลาง คุณธรรม มีน้ำหนักเฉลี่ย เท่ากับ 3.07 S.D. มีค่าเท่ากับ 0.88 ซึ่งแปลผลได้ว่าอยู่ในระดับปานกลาง และความรู้ มีน้ำหนักเฉลี่ย 3.06 S.D. มีค่าเท่ากับ 0.88 ตามลำดับ ส่วนการสนับสนุนมีน้ำหนักเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เท่ากับ 3.05 S.D. มีค่าเท่ากับ 0.92 ซึ่งแปลผลได้ว่าอยู่ในระดับปานกลาง

2.4 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 4 สรุปเมทริกซ์ผลการทดสอบสมมติฐานด้านประชากรศาสตร์

ด้านประชากรศาสตร์	ระดับการจัดการการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
1.1 เพศ	ไม่มีความแตกต่าง
1.2 อายุ	ไม่มีความแตกต่าง
1.3 ระดับการศึกษา	แตกต่าง
1.4 อาชีพ	ไม่มีความแตกต่าง

จากตารางที่ 4 สรุปได้ว่า มีเพียงด้านระดับการศึกษาเท่านั้น ที่มีระดับการจัดการการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

3. สรุปผลการวิจัยแยกตามวัตถุประสงค์

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการพัฒนาที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร

จากผลการศึกษา สามารถสรุปได้ดังนี้

1. น้ำหนักเฉลี่ยด้านสภาพปัญหาของแนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัวไทย ทั้ง 3 ด้าน เท่ากับ 3.06 ค่า S.D. เท่ากับ 0.92 แปลผลได้ว่าอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่ด้านความขัดแย้ง และด้านความยากจน เป็นด้านที่มีน้ำหนักด้านเฉลี่ยสูงสุด 2 อันดับแรก โดยมีค่าระดับเฉลี่ยเท่ากับ 3.09 และ 3.07 ทั้งหมดแปลผลได้ว่าอยู่ในระดับปานกลาง มีค่า S.D. เท่ากับ 0.84 และ 0.99 ตามลำดับ ใน

ขณะเดียวกัน ด้านความเหินห่าง มีน้ำหนักด้านเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ 3.04 ค่า S.D. เท่ากับ 0.94 ซึ่งแปลผลได้ว่า อยู่ในระดับปานกลาง

2. น้ำหนักเฉลี่ยด้านการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัว 3 ด้าน เท่ากับ 3.08 ค่า S.D. เท่ากับ 0.87 แปลผลได้ว่าอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และด้านการพัฒนาศักยภาพของครอบครัว เป็นด้านที่มีน้ำหนักด้านเฉลี่ยสูงที่สุด 2 อันดับแรก โดยมีค่าระดับเฉลี่ยเท่ากับ 3.14 และ 3.12 ทั้งสองด้านแปลผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก และระดับปานกลาง มีค่า S.D. เท่ากับ 0.85 และ 0.85 ตามลำดับ และในขณะเดียวกัน ด้านการส่งเสริมความมั่นคงด้านการเงิน มีน้ำหนักด้านเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ 2.99 ค่า S.D. เท่ากับ 0.90 ซึ่งแปลผลได้ว่า อยู่ในระดับปานกลาง

3. ระดับแนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร มีน้ำหนักเฉลี่ยทั้ง 5 ด้าน เท่ากับ 3.07 ค่า S.D. เท่ากับ 0.92 ซึ่งแปลผลได้ว่าอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่ความสามัคคี มีน้ำหนักเฉลี่ยสูงที่สุด เท่ากับ 3.10 มีค่า S.D. เท่ากับ 0.95 ซึ่งแปลผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ความเข้าใจ มีน้ำหนักเฉลี่ย เท่ากับ 3.08 มีค่า S.D. เท่ากับ 0.91 ซึ่งแปลผลได้ว่าอยู่ในระดับปานกลาง คุณธรรม มีน้ำหนักเฉลี่ย เท่ากับ 3.07 มีค่า S.D. เท่ากับ 0.88 ซึ่งแปลผลได้ว่าอยู่ในระดับปานกลาง และความรู้ มีน้ำหนักเฉลี่ย 3.06 มีค่า S.D. เท่ากับ 0.88 ตามลำดับ ส่วนการสนับสนุนมีน้ำหนักเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เท่ากับ 3.05 มีค่า S.D. เท่ากับ 0.92 ซึ่งแปลผลได้ว่าอยู่ในระดับปานกลาง

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบวิเคราะห์สังเคราะห์แนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร

จากผลการศึกษา พบว่า ด้านประชากรศาสตร์ของประชาชนในกรุงเทพมหานครด้านใด ที่มีระดับระดับแนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัว แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 อยู่ 1 ด้าน คือ ด้านระดับการศึกษา ส่วนด้านเพศ อายุ และอาชีพ ล้วนแล้วแต่มีการพัฒนาที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัวไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร

1. ด้านสภาพปัญหาของแนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัว จากผลการศึกษาพบว่า ด้านสภาพปัญหาของสถาบันที่ส่งผลต่อระดับแนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

1.1 ด้านความขัดแย้ง โดยมีค่า $t = 2.421$ หมายความว่า ด้านความขัดแย้ง มีผลต่อระดับแนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร และมีขนาดของอิทธิพลต่อกัน เท่ากับ 2.421 หน่วย

1.2 ด้านความยากจน โดยมีค่า $t = 1.503$ หมายความว่า ด้านความยากจนมีผลต่อระดับแนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร และมีขนาดของอิทธิพลต่อกันเท่ากับ 1.503 หน่วย

2. ด้านการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัว จากผลการศึกษาพบว่า ด้านการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัว ที่ส่งผลต่อระดับแนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

2.1 ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม โดยมีค่า $t = 2.237$ หมายความว่า ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม มีผลต่อระดับแนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร และมีขนาดของอิทธิพลต่อกันเท่ากับ 2.237 หน่วย

2.2 ด้านการพัฒนาศักยภาพของครอบครัว โดยมีค่า $t = 2.101$ หมายความว่า ด้านการพัฒนาศักยภาพของครอบครัว มีผลต่อระดับแนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร และมีขนาดของอิทธิพลต่อกันเท่ากับ 2.101 หน่วย

2.3 ด้านการส่งเสริมความมั่นคงด้านการเงิน โดยมีค่า $t = 1.896$ หมายความว่า ด้านการส่งเสริมความมั่นคงด้านการเงิน มีผลต่อระดับแนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร และมีขนาดของอิทธิพลต่อกันเท่ากับ 1.896 หน่วย

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและบริบทของแนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร

น้ำหนักเฉลี่ยด้านสภาพปัญหาของแนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัวไทยทั้ง 3 ด้าน โดยด้านความขัดแย้ง และด้านความยากจน เป็นด้านที่มีน้ำหนักด้านเฉลี่ยสูงที่สุด 2 อันดับแรก ในขณะเดียวกัน ด้านความเหินห่าง มีน้ำหนักด้านเฉลี่ยต่ำที่สุด ซึ่งความขัดแย้งในสถาบันครอบครัวเป็นปัญหาที่ควรได้รับการให้ความสำคัญและมีแนวทางในการแก้ไข สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระวรวัตร ธรรมทินโน (2561) ได้ศึกษาเรื่องวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งในครอบครัวตามหลักพุทธธรรม พบว่า ปัจจุบันความขัดแย้งในสมาชิกครอบครัวมีลักษณะที่เริ่มมาจากความคิดเห็นที่ไม่ลงรอยกันด้วยการทะเลาะเบาะแว้งโต้เถียงกัน ของคนในครอบครัวระหว่างบิดามารดากับสามีภรรยา บิดามารดากับบุตรหลาน ซึ่งมีสาเหตุมาจาก 1) การดำรงชีวิต 2) การมีเสรีภาพ 3) การมีเอกลักษณ์ ฉะนั้น จึงบวกกับบริบทภายนอก ที่ซับซ้อนรวมทั้งความคิดที่ไม่มีการสื่อสาร และที่สำคัญก็คือ มาจากจิตภายในมาจากความไม่รู้กับความ ต้องการในการดำเนินชีวิต โดยวิเคราะห์ในบทข้อที่เสนอกับบทที่ทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในครอบครัว ในพุทธธรรมนั้นมีหลักธรรมหลายข้อ ด้วยการส่งเสริมเพื่อให้ครอบครัวนั้นได้เกิดความมั่นคง แต่ในเรื่องนี้ผู้วิจัยได้ยกหลักสังคหวัตถุ 4 ด้วยบริบทอื่น ถ้าครอบครัวรู้จักการให้ทานแบ่งปันเสียสละ มีการพูดจา ด้วยการสื่อสารที่ดี ทำหน้าที่ในกิจประพฤตินให้

เป็นผลประโยชน์ร่วมกัน ด้วยการสร้างความสัมพันธ์ ที่มีความเมตตาต่อกัน ก็สามารถทำให้สมาชิกสร้างความรัก ความอบอุ่นในครอบครัวให้มีความสุขได้ สรุป วิธีการแก้ไขด้วยหลักสังคหวัตถุ 4 ในครอบครัว คือ สมาชิกทุกคนรู้จักการแบ่งปันให้วัตถุสิ่งของ ด้วยการให้คำปรึกษาว่าให้ความรู้ได้และที่สำคัญคือให้อภัย ด้วยกระบวนการสื่อสารในการพูดจาที่ดี ที่มีในกิจกรรมทำคุณประโยชน์ร่วมกันด้วยจิตอาสาก็สามารถสร้างความรักความผูกพันให้อบอุ่นในครอบครัวได้

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบวิเคราะห์สังเคราะห์แนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร

นำหลักเถลี่ยด้านการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัว 3 ด้าน โดยด้านการพัฒนาศักยภาพของครอบครัว และด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เป็นด้านที่มีน้ำหนักด้านเถลี่ยสูงที่สุด 2 อันดับแรก ด้านการส่งเสริมความมั่นคงด้านการเงิน มีน้ำหนักด้านเถลี่ยต่ำที่สุด การพัฒนาศักยภาพของครอบครัวจึงเป็นสิ่งที่ได้รับการมุ่งเน้นเพื่อการพัฒนาสถาบันครอบครัว สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรรัตน์ วิชัย (2555) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินผลโครงการการพัฒนาศักยภาพชมรมสายใยรักแห่งครอบครัวของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี พบว่า โครงการการพัฒนาศักยภาพชมรมสายใยรักแห่งครอบครัวของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี มีความสอดคล้องและเหมาะสมอยู่ในระดับดีมากในทุกด้านโดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ปัจจัยด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Context) เป็นอันดับที่ 1 รองลงมาคือปัจจัยด้านผลผลิต (Product) ปัจจัยด้านกระบวนการปฏิบัติงาน (Process) และอันดับสุดท้ายคือด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ซึ่งมีข้อเสนอแนะในแต่ละด้านดังนี้ด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Context) สมาชิกชมรมสายใยรักแห่งครอบครัวจังหวัดจันทบุรี มีความต้องการให้มีการแจ้งวัตถุประสงค์ของโครงการการพัฒนาศักยภาพชมรมสายใยรักแห่งครอบครัว ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรีให้ชัดเจน เพื่อดึงดูดสมาชิกชมรมสายใยรักแห่งครอบครัวจังหวัดจันทบุรี และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) หน่วยงานที่รับผิดชอบมีการวางแผนการพัฒนาทั้งในระยะสั้นและระยะยาวและจัดทำแผนปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน (Process) หน่วยงานที่รับผิดชอบควรมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และผลการดำเนินงาน และควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการทั้งภายในและภายนอกองค์กร โดยเฉพาะประชาชนได้รับประโยชน์จากโครงการ เพื่อให้ความร่วมมือในการดำเนินโครงการให้ประสบความสำเร็จ ด้านผลผลิต (Product) ควรมุ่งเน้นให้มีการพัฒนาศักยภาพสมาชิกชมรมสายใยรักแห่งครอบครัวจังหวัดจันทบุรี อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถช่วยเหลือและสนับสนุนให้หญิงตั้งครรภ์ในชุมชนมาฝากครรภ์ก่อนอายุครรภ์ 12 สัปดาห์ รวมทั้งให้ความรู้แก่หญิงตั้งครรภ์และหลังคลอด

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร

ระดับแนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร มีน้ำหนักเถลี่ยทั้ง 5 ด้าน โดยความสามัคคี น้ำหนักเถลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ ความเข้าใจ คุณธรรม และความรู้ ส่วน

การสนับสนุนมีน้ำหนักเฉื่อยต่ำที่สุด ความสามัคคีและความเข้าใจจึงเป็นสิ่งที่ช่วยเสริมสร้างศีลธรรม รวมไปถึงความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาเพื่อน กิตติโสภโณ และคณะ (2565) ได้ศึกษาเรื่องโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของครอบครัวเข้มแข็งในสังคมไทย พบว่า 1) โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของครอบครัวเข้มแข็งในสังคมไทยได้รับอิทธิพลโดยตรงโดยตรงจากขรรวาศธรรม 4 และการทำหน้าที่ของครอบครัว และได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากขรรวาศธรรมผ่านการทำหน้าที่ของครอบครัว และความผาสุกทางจิตวิญญาณ นั่นคือ ครอบครัวจะเข้มแข็งได้สมาชิกในครอบครัวต้องปฏิบัติตามหลักขรรวาศธรรม 4 อันได้แก่ การที่สมาชิกในครอบครัวมีความซื่อสัตย์จริงใจต่อกัน (สัจจะ) มีความข่มใจไม่ใช้อารมณ์กระทบกระทั่งกัน (ทมะ) มีความอดทนต่อความยากลำบากที่เกิดขึ้นร่วมกัน (ขันติ) และมีความเสียสละแบ่งปันสุขทุกข์ร่วมกัน (จาคะ) นอกจากการปฏิบัติตามหลักขรรวาศธรรมแล้ว ครอบครัวที่เข้มแข็งจะเกิดขึ้นได้โดยอาศัยการทำหน้าที่ของครอบครัว คือ สมาชิกในครอบครัวมีความรู้สึกผูกพันกัน มีความสามัคคีกัน มีความสามารถในการสื่อสารเชิงบวก มีความสามารถในการปฏิบัติตามบทบาทในครอบครัวของตนและมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาาร่วมกันหากเกิดปัญหาขึ้นในครอบครัว นอกจากนี้ ผลการวิจัย ยังบ่งชี้การปฏิบัติตามหลักขรรวาศธรรม ช่วยให้สมาชิกเกิดความผาสุกทางจิตวิญญาณและการทำหน้าที่ของครอบครัวซึ่งจะส่งผลให้เกิดครอบครัวเข้มแข็งตามมาในที่สุด และ 2) โมเดลเชิงสาเหตุของครอบครัวเข้มแข็งในสังคมไทย มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1.1 ควรมีการประเมินผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพของการดำเนินงานตามแนวทางการพัฒนาศีลธรรมที่ส่งผลต่อสถาบันครอบครัวไทยในเขตกรุงเทพมหานครของชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในปัจจุบันว่ามีอย่างน้อยเพียงใด รวมไปถึงมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อทราบความสอดคล้อง และเหมาะสมในการปรับปรุงแนวทางให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

1.2 ควรมีการพัฒนาการสื่อสาร การรณรงค์เพื่อส่งเสริมการรับรู้แนวทางการพัฒนาศีลธรรมของสถาบันครอบครัวไทยในเขตกรุงเทพมหานครให้ทันสมัยและสอดคล้องต่อยุคสมัยที่เปลี่ยนไปเพื่อให้สามารถส่งเสริมการรับรู้ การเข้าถึง รวมไปถึงการมีส่วนร่วมของสถาบันครอบครัว

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในครั้งต่อไป

2.1 สำหรับการศึกษาวิจัยในภาคหน้านั้น สำหรับผู้ที่สนใจทำวิจัยควรประยุกต์ใช้การเก็บข้อมูลที่ลงลึกถึงรายละเอียดจากการสัมภาษณ์สมาชิกครอบครัวในฝ่ายต่างๆ เพื่อศึกษาวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและบริบททั่วไปของครอบครัวที่เป็นข้อมูลเชิงลึกที่สามารถนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาการพัฒนาศีลธรรมของสถาบันครอบครัวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ได้อย่างเป็นรูปธรรม และดียิ่งขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วาณิชยบัญชา.(2560). หลักสถิติ. พิมพ์ครั้งที่7.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- ธัชฐชาพัฒน์ ยุกตานนท์. (2562). พุทธจริยศาสตร์: ทางเลือกของการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน.
วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร. 6(ฉบับพิเศษ), หน้า 626.
- พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้ามณฑิรา (มีกุล). (2561). วิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งในครอบครัวตามหลักพุทธธรรม.
ปริญาพุทธศาสนมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย.
- ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน). (2562). 10 ปรัชญาการณคุณธรรม จริยธรรมในสังคมไทย. หน้า 16
สืบค้นจาก <https://www.moralcenter.or.th/images/Bookevent/.pdf>.
- สุทธินันท์ หล่อวิไลกุล. (2564). ศีลธรรม ที่เริ่มหายไปจากความเป็นพลเมืองของไทย. วารสารสันติสุข
ปริทรรศน์ ปีที่ 2 ฉบับที่2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2564), หน้า 46.
- สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2565). จำนวนประชากร และความ
หนาแน่นในเขตกรุงเทพมหานคร 2565. สืบค้นจาก
<https://webportal.bangkok.go.th/pipd/page/sub/26222/>
- องค์การบริหารส่วนตำบลรอบเวียง. (2566). โครงการครอบครัวคุณธรรมนำสังคมไทยเข้มแข็ง ประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. 2566. สืบค้นจาก <https://www.robwieng.go.th/stview-442.html>.
- MO LINGFEN. (2560). ปัญหาครอบครัวในสังคมไทย: ภาพสะท้อนจากนวนิยายไทยช่วง
พ.ศ.2508 – 2557. วิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่
สอง) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- Yamane, T. (1973). Statistics: An Introductory Analysis. 3rdEd. New York: Harper and
Row Publications, p.1088.